

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 13. december 2021
Kontor: Straffuldbyrdeskontoret
Sagsbeh: Mikkel Reenberg
Sagsnr.: 2021-0037-0138
Dok.: 2233944

Besvarelse af spørgsmål nr. 4 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder) (L 76) fra Folketingets Retsudvalg.

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 4 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 26. november 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rosa Lund (EL).

Nick Hækkerup

/

Anders Lotterup

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 4 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Indskrænkning af livstidsdømtes og visse forvaringsdømtes rettigheder) (L 76) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at et konkret forbud mod offentlig fremsættelse af tilkendegivelser, som omtalt i den foreslåede § 59 a, kun kan legitimeres efter EMRK art. 10, stk. 2, hvis den omhandlede tilkendegivelse har en sådan karakter, at den vil kunne krænke menneskelig værdighed og vække offentlig afsky/harme (»public outrage«) og ikke blot være krænkende for den almene retsfølelse (»public opinion«), jf. sagen *Nilsen v. the United Kingdom*, pr. 54?”

Svar:

1. Det bemærkes indledningsvis, at det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 10, stk. 1, at enhver har ret til ytringsfrihed. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at give eller modtage meddelelser eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser. Der kan gøres indgreb i den nævnte rettighed, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund til varetagelse af nærmere bestemte anerkendelsesværdige formål, herunder den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed, for at forebygge uorden eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres gode navn og rygte eller rettigheder, jf. EMRK artikel. 10, stk. 2.

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der henvises til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 9. marts 2010 i sagen *Nilsen mod UK* (36882/05), hvor Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Domstolen) bl.a. fandt, at klagen for så vidt angår EMRK artikel 10 skulle afvises som åbenbart ugrundet.

Sagen angik en seriemorder, der var dømt for meget alvorlige og usædvanligt grove forbrydelser, og som afsonede en livstidsdom i fængsel. De nationale myndigheder havde afvist at lade den pågældende modtage en kopi af et udkast til sin selvbiografi, hvori der bl.a. indgik detaljerede beskrivelser af de forbrydelser, som den indsatte var dømt for, sendt til fængslet af den pågældendes advokat, således at den indsatte kunne omarbejde udkastet med henblik på udgivelse.

Domstolen fandt i sagen, at myndighedernes afvisning udgjorde et indgreb i den indsattes ret til ytringsfrihed efter EMRK artikel 10, stk. 1, men at indgrebet kunne retfærdiggøres efter artikel 10, stk. 2. Som led i sin vurdering af, om indgrebet var nødvendigt i et demokratisk samfund, fandt Domstolen bl.a. i dommens præmis 54, at det var rimeligt, at de nationale myndigheder vurderede, at udgivelse af selvbiografien ville volde sorg hos overlevende forurettede og alle ofrenes familier samt vække harme i offentligheden ("distressing for surviving victims and for all victims' families and would provoke a sense of outrage amongst the public"). Ved denne konkrete bedømmelse af den konkrete sag adskilte sagen sig ifølge Domstolen fra Domstolens dom af 6. oktober 2005 i sagen *Hirst mod UK (No. 2)* (74025/01), der handlede om automatisk fratagelse af stemmeret fra indsatte, og hvor Domstolen i præmis 70 bl.a. udtalte, at der ikke efter EMRK kan ske automatisk fratagelse af stemmeretten alene på grundlag af, hvad der kan støde den offentlige mening ("based purely on what might offend public opinion.").

2. Det fremgår af den foreslåede § 59 a, stk. 1, i straffuldbyrdelsesloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, at en indsat, der udstår fængselsstraf på livstid eller er idømt forvaring for overtrædelse af en bestemmelse, som hjemler straf af fængsel på livstid, ikke uden tilladelse offentligt må fremsætte tilkendegivelser om den eller de forbrydelser, som den pågældende har fået en livstids- eller forvaringsdom for eller forbrydelser med tilknytning hertil.

Kriminalforsorgen meddeler ifølge det foreslåede stk. 2 tilladelse efter § 59 a, stk. 1, medmindre tilkendegivelsen bør begrænses for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen eller dennes pårørende eller for at modvirke en åbenbar krænkelse af retsfølelsen.

Det foreslås endvidere efter forslaget til § 59 a, stk. 3, i straffuldbyrdelsesloven, at stk. 1 finder tilsvarende anvendelse, hvor en offentlig fremsættelse af en tilkendegivelse foretages af en anden fysisk person på vegne af den indsatte.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i bemærkningerne til lovforslaget.

Den foreslåede ordning rejser således efter Justitsministeriets opfattelse ikke spørgsmål i forhold til EMRK artikel 10.